

۱ مایس
۱۳۴۰

تورک تاریخ انجمنی

اون دردیجی سنه
نومرو ۳ (۸۰)

مجموعی

آناطولو شهرلری :

داماد ابراهیم پاشا زمانده

اورکوب و نوشهر

خزینة اوراق وثیقه لرینه نظراً :

پساروفچه معاهده سندن صوگرا ابراهیم پاشا استانبولده صلحک نعمتلرندن استفاده ایدرکن، وطنی ده دوشونمکدن خالی قالمادی . (مشقره) ، نظرنده بویوک بر قیمتی حائزدی .

باباسی از دین ویوده سی علی آغا استانبولده وفات ایتشدی . والده سی وهمشیره سی استانبولده ایدی . فقط (مشقره) ده کی اولری طورییور ، اوراده اک یاقین اقرباسی اوطوریوردی . (مشقره) یوکسک بر تپه یاماچنده ایدی . تپه نك اتکنده یشیل بر وادی ، (اوز) ، مشقره نك منبت و محصولدار باغچه لرینی احتوا ایدیوردی . (مشقره) ، اورکوب قضا سنه تابع برقریه ایدی . اورکوب سلجوقی خاندانی زمانده مهم برشهردی .

ایکنجی سلطان عزالدین کیکاوس برادر یله مشترکاً حکومت سوریوردی . قاردشی دردنجی رکن الدین قیلیج آرسلان اسماً سلطنت سوریور ، (قونیه) ده اوطوریوردی . سلطان عزالدینک علیهدارلری رکن الدینی (قونیه) دن قاجیرمایه چالیشدیلر . (دوهلی) صوباشیسی نصرت الدین ایله قیصری صوباشیسی صمصام الدین اتفاق ایتدیلر . رکن الدین قیلیج آرسلان ده (قونیه) دن چیقدی ، (اورکوب) . التجا ایله دی (۶۵۴ هـ) (۱)

اوچنجی سلطان علاء الدین کیتباد سلطنتی هنکامنده برچوق ظلملرده بولو- نیوردی . آناطولوده نائب (صدارت قائم مقامی) محیر الدین امیر شاه ایله وزیر صاحب علاء الدین ، علاء الدین کیتبادی غازان خانه شکایت ایتدیلر . غازان خان ده آناطولو-

ده کی تاتار اردوسی قوماندانی آیشقایه سلطان علاءالدین کیقباده برابر اولماسنی و سلطانی یانندن آیرماماسنی امر ایتدی . آیشقا سلطانی دعوت ایتدی ، سلطان قورقوسندن کیجه یاریسی (سیواس) دن قاچدی ، برکیجه ده بش منزل قطع ایدرک (اورکوب) ه کیتدی ، اوده (اورکوب) مغاره لرینه التجا ایله دیسه ده ، نهایت (اورکوب) ده توقیف ایدلدی (۵۷۰۰) (۱)

اورکوب ، عثمانلی خاندانی زماننده ده اهمیتی محافظه ایتدی . قاضی ، اورکوبده اوطوروردی . نیکده سنجاغنک فیضناک قضاسی بالخاصه میوه باغچه لرله مشهوردی . کیللی تپه لر اتکنده ، سلجوقی طرزینی آکدیران اوفاق مسجدرلی ، کارکیر اولریله ظریف برمنظره اراهه ایدن اورکوب ، ابراهیم پاشانک لطفندن محروم قالمادی . اورکوبک اون چشمه سی ابراهیم پاشانک خیرایتدر . ابراهیم پاشا چشمه لرک طاشلرینی استانبولک کزیده خطاطلرینه یازدیردی . احمد ثالث دورینک اک زیاده ترقی ایدن تعلیق یازیلری اورکوبده ده بوتون کوزلک لرله آیده لر وجوده کتیردی . پاشا ، چشمه لرک کتابه لرینی ده آیری آیری شاعرلره یازدیردی . اورکوبک دار سوقاقلری و میدانلری استانبول شاعرلرینک اثرلریله سوسلمندی . شهرک مختلف محله لرنده ابراهیم پاشا طرفندن یاپدیریلان چشمه لرک انشا ایدلک لری محملرله کتابه لری بوجه آیتدی :

اورکوبده آشاغی بازار یرنده کی چشمه نک کتابه سی :

صاحب الخیرات ابراهیم پاشا کیم او در
بادشاه عالمک داماد و صدر اعظمی
مسقط رأسنده محروم ایتیموب خیراتدن
اول سپهر دولتک تابنده بدر افخمی
فی سبیل الله ایدوب اجرا زلال لطفی
دست جودی اولدی انواع حسانک مقسی
دوشدی یکپاره بو مصرع شا کرا تاریخ ایچون
قیلدی اجرا لطف ابراهیم پاشا زمزمی

۱۱۳۳

حکومت قوناغی اوکنده کی چشمه نک کتابه سی :

وزیر اعظم ابراهیم پاشای کرم و کیم
آ گلماز آ گه نسبت نام جعفر ملک دنیا ده

(۱) کریم الدین آقسرائی ، (تاریخ آل سلجوق)

جناب حضرت خان احمدک داماد ذیشان
 کہ یوقدر کورمہ مش احسانی اعلا و ادنادہ
 پس اول دستور ذیشان ایلدی اون چشمہ سار اجرا
 کہ ہر برینک آبی سیمہ بگزرر حسن سیادہ
 ندیم بندہ اول آثار پاکک دیدی تاریخن
 صو ایچ کل چشمہ دلجوی ابراہیم پاشادہ

۱۱۳۳

گنر محلہ سندہ کی چشمہ اوزرنده کی کتابہ :

وزیر اعظمی داماد خاصی محرم رازی
 جناب حضرت سلطان احمد خان ذیشانک
 نظام الملک ابراہیم پاشای کرم و رکیم
 اودر آسایشنہ باعث و بادی بو دنیاک
 عطاشہ حضر ایریشدی امر ایدوب یاپدیردی اون چشمہ
 کتوردی بر صو کیم آغزی صولاندی آب حیوانک
 تمامہ ایردیکی برلہ دیدم تاریخن ای وہی
 مصفا زمرن ایچ عین ابراہیم پاشانک

۱۱۳۳

موسی افندی محلہ سندہ کی چشمہ اوزرنده کی کتابہ :

وزیر اعظم و داماد سلطان احمد غازی
 جناب صاحب الخیرات ابراہیم پاشادر
 جہاندہ بر محل یوقدرکہ جاری اولیہ خیری
 کرک شہر وقرا اولسون کرک کہسار و سحرادر
 سبیل اللہ ایدوب اون چشمہ بنیاد ابتدی ارکوبدہ
 کہ ہر بریسینک فیضی مثال ہفت دریادر
 دیدم تاریخنی عطشانی دعوت برلہ ای سامی
 کل ایچ ماہ لطیف عین ابراہیم پاشادر

۱۱۳۳

یولناق محلہ سندہ کی چشمہ اوزرنده کی کتابہ :

جناب صدرا کرم صہر سلطان احمد افخم
 وزیر اعظم ابراہیم پاشای کرم معتاد
 قضای ارکوب ایجرہ اون محلہ چشمہ یاپدیردی
 اولورتطوبلہ باعث ہر بریسین ایلسم تعداد

عطاش امتی اروا ایدوب آب عطاسندن
عجب خیرابتدی اجر احسان ایدہ اول حی بی انداد
اکلسون حشرہ دک نامی او قونسون بویله تاریخی
بووالا چشمہ ساری صدر عالی ایلدی آباد

۱۱۳۳

درہ آشاغی محلہ سندنہ کی چشمہ اوزرندنہ کی کتابہ :

ذات خیر اندیش ابراہیم پاشای کریم
کیم اودر داماد آصف جاہ شاہ عادلہ
دست لطفی عالم دنیایی سیراب ایلوب
سربسر آفاقی احیا قیلدی عدل و دادلہ
ارکوبی احیا ایچون اول منبع جوی کرم
صو کتوردی و پردی حقمامہ موصولہ صلہ
پاپدی اون چشمہ بی او ہر برینک تاریخی
صوایچ ابراہیم پاشایہ دعا قیل صدقلہ

۱۱۳۳

بدرالدین محلہ سندنہ کی چشمہ نک کتابہ سی :

پادشاہ بحر و برخان احمد دریا کفک
صدر ذیشان خدا درکرامت اتصاف
صو کبی از برلنوب نشر اولدی وصفی عالمہ
صیت وعدلی طاس کردونی پرایندی تابقاف
حضر ایریشدی بلدہ ارکوبہ آب ہمتی
عینی اسکندرلک ایتدی بونبہ یوقدر اختلاف
ایلدیم یک خامہ دن میزان تاریخن نجیب
چشمہ داماد ابراہیم پاشا آب صاف

۱۱۳۳

مغنی محلہ سندنہ کی چشمہ اوزرندنہ کی کتابہ :

صاحب الحیرات کریم ابراہیم
وزیر اعظم خان احمد بلند انساب
بیلنجہ منبع رود وجودی اولدیغنی
کتوردی بلدہ ارکوبک اون محلہ آب

اھالیسی براہم صوبہ تشنہ اولشکن
 حضر یتشدی اوکام آور ستودہ جناب
 سزا کورب دیسہ لر ہر برینہ نہ تاریخ
 ہلہ بو چشمہ پاکیزہ اولدی عین ثواب

۱۱۳۳

اسعد آغا محلہ سندہ کی چشمہ اوزرنده کی کتابہ :

بمدا اللہ ہمیشہ بویلہ خیرات اولہ دہ صادر
 وزیر اعظم و داماد ابراہیم پاشادن
 اولنجہ جلوہ کر حب وطن قلب شریفندہ
 دل آکاهی ملہم اولدی چونکہ سوی بالادن
 یاپوب بومسقط رأسی اولان ارکوبدہ لله
 بو چشمہ ساری کیم ہمکونہ در تسنیم مأودن
 سرانکشت اشارتلہ دیدم تاریخنی شا کر
 کل ایچ بو عین روح افزای ابراہیم پاشادن

۱۱۳۳

داود آغا محلہ سندہ کی چشمہ نک کتابہ سی :

قضای ارکوب ایجرہ قلت مادن اولوب آکاه
 وزیر اعظم ابراہیم پاشای ملک درکاه
 ایدوب ہمت کتوردی اون محلہ آب روح افزا
 قیلوب احیا بوارضی خیر جاری ایلدی باللہ
 بقادہ کوثر ایلہ ایلسون باری مکافاتن
 جہان طور دنجہ طورسون لیک اول دستور والاجاہ
 زبان لولہ ایتش صو کبی تاریخنی ازبر
 سبیل اولدی بو جاری ماء صافی حسبہ لله

۱۱۳۳

تاریخ طاشلرینی استانبولدن اور کوبہ کتیرن ، ساریبان عثماندی . طاشلرک نقلی
 ایچون اسکداردن اور کوبہ وارنجہ بوتون یول اوزرنده کی قاضیلرہ حکم یازلدی .
 بو حکمدہ : «اون عدد چشمہ لک تاریخ طاشلرینی محلہ نقل ایچون تعیین اولنان
 ساریبان عثمان زید قدرہ ہر قغکزک تحت قضا سنہ واروب داخل اولور ایسہ
 صعب المرور اولان طاغلردن و مخاطرہ لی محللردن ذکر اولنان طاشلری امرار

و تحمیل اولنان دوه لرك ذخیره لرین تدارك و طور دقلری برلردن دوه تدارك و تحمیل و امانا و سالما بربریکزه اولاشدیروب عاجلاً محلنه ایصاله زیاده تقید و اهتمام ایلیوب لکن بو بهانه ایله بر فرده خلاف شرع شریف تصدی و رنجیده اولنمقدن بغایت احتراز و اجتناب « (۱) ایدلسی امر اولوندی (اواسط ن ۱۱۳۳) » .

ابراهیم پاشا اورکوبده اون چشمه یاپدیرمازدن ایکی سنه اول (مشقره) دهده اوافق بر جامع و برده حمام یاپدیردی . بو جامع « ارکوب قضا سنه تابع مشقره قریه سی اهالیلری عموماً اهل اسلامدن اولوب آنجق ادای صلوٰه خمسّه مفروضه ایده جک جامعلری اولمدیغندن اضطراب اوزره لر ایکن » یاپدیرلدی . اوصره لرده مشقره جوارنده « راحت و امنیت بالکلیه منسلب » ایدی . اساساً قریه « مخوف و مخاطره بر محله واقع » دی . « قطاع طریق اشقیاسی » کنلره کچنلره راحت و برمزله ، برچوق کیمسه لرك ماللرینه و جانلرینه تعرض ایدرلردی .

بو سیدن (مشقره) اهالیسنه بر وظیفه تحمیل ایدلدی ، بوتون قریه اهالیسی دربندجی تعیین اولوندی . وظیفه لری « لیل و نهار محل مذکوری کرکی کبی محافظه و ابناء سبیلی قطاع طریق اشقیاسدن محارسه » ایدی . بوکا مقابل کندیلرینک عوارضلری عفو ایدیله جک ، « اعشار شرعیه و رسوم رعیتلرندن ماعدا قفتان بها و منزل بارگیری و ولایت خرجی و سایر تکالیف عرفیه و شاقه مطالبه » اولنمایه جقدی . مشقره اهالیسنه بو امتیازاتک و برلیدیکی ، موقوفاندهده مقیددی . اهالی بو وظیفه ایله توظیف اولوندینی تاریخدن بری (مشقره) جوارنده آسایش و امنیت حاصل اولدی . (مشقره) ده هفته ده بردفعه بازار ایرتسی کونلری بازار قورولوردی . فقط مشقره اهالیسی استانبوله عرضحال و بردیله . اورکوب قاضینک بازار قورولدیگی کونلر مشقره به کلسنی آرزو ایدیورلردی . یازدقلری بر عرضحاله اورکوب « قضانک تا نهایت حدودنده واقع اولوب هر طرفه مسافه بعیده اولدوغندن قرا اهالیلری لازم کلان امور شرعیه لرینی واروب کورمکده خبی زحمت و مشقت » چکدکلرینی ، « لکن ذکر اولنان مشقره قریه سی قضاء مزبورک وسطنده واقع اولمغله اطرافنده اولان قرا اوچر دردر ساعت محللرده اولوب هر طرفه قریبتی اولمق جهتیله ارکوب قاضیلری قریه مرقومه ده اقامت

ایلدوکی صورتہ قضاہ اولان بالجملہ قرا اہالیلرینہ واروب امور شرعیہ لرینی کورمکدہ وجوہ ایلہ سہولت « اولدیغنی ادعا ایلمشوردی . ابراہیم پاشا بو مطالعیہ موافق کوردی . اورکوب قاضینہ بر حکم یازدیردی . قاضینک مشقرہدہ اوطورماسنی امرایتدی . اورکوبدہ جمعہ کونلری بازار قورولوردی . قاضی جمعہ کونلری اورکوبدہ بولوناجق ، بعدہ مشقرہ یہ دونوب اورادہ اقامت ایلیہ جکدی . یازیلان حکمدہ : « جمعہ کونلرنده قدیمدن برو ارکوب قضا سندنہ دخی بازار طورہ کلککہ ینہ یوم مزبورده ارکوب قصبہ سندنہ دخی کالاول بازار طوروب و اول کون قاضی دخی قصبہ مرقومہ یہ واروب امور شرعیہ یی کورد کدن صکرہ ینہ مشقرہ قریہ سنہ کلوب اندہ اقامت ایلمک اوزرہ دیوان ہایونم طرفندن امر شریفم تحریری بابندہ « دیبہ ایضاحات ویرلدی (فی اواخر را ۱۱۳۳) .

ابراہیم پاشا مشقرہ یی احیایہ چالیشیوردی . فقط بومساعی ، قسماً اورکوبک ضررینہ ایدی . اورکوبدہ چشمہ لردن باشقہ برشی یاپیلما مش ، بوکا مقابل اورکوبک قاضیمی دہ اورادن قالدیرلمشدی . ابراہیم پاشا ، بوتون حرکاتیلہ کوستریوردی کہ ، مقصدی مشقرہ یی احیا ایتمک وغیر اختیاری اولارق اورکوبک نفوذینی مشقرہ یہ نقل ایلمکدی . ابراہیم پاشا بو املنہ تماماً نائل اولدی ، چونکہ قدرت و نفوذ الندہ ایدی . بوتون عثمانلی ایمبراطورلغنی وزیر اعظمک رأیلہ ، امریلہ ، آرزوسیلہ اداره اولونیوردی . ابراہیم پاشا ، دوغدیغنی قریہ یی احیا ایدہ جک ، عین زماندہ آناطولونک اک کوزل نقطہ سندنہ نفیس وظریف بر شہر وجودہ کتیرہ جکدی . فقط سنہ لردنبری اورکوبدہ اوطوران قاضی یی قالدیرماسی ، اورکوبلیلرک اغبرارینی موجب اولق طبیعیدی . ابراہیم پاشا ایچون مشقرہ یہ دہ برقاضی کوندرتمک ایشدن بیلہ دکلدی . استانبولدہ اوفاق بر منظومہ ویا برقاچ ظریف بیت ایچون آلتونلر ساجان وزیر اعظمک مهم بر شہر تأسیسی ایچون برقاضیلق معاشندن چکینہ جکی خاطر و خیالہ کلہ مزدی . فقط باش دفتردار الحاج ابراہیم افندینک قراری ابراہیم پاشایہ دہ ملایم کلش ، مشقرہ نک « کیتدجکہ دخی زیادہ شنلوب معمور و آبادان » اولماسی ایچون قاضینک مشقرہدہ اوطورماسنی مناسب کورمشدی .

ابراہیم پاشا (اورکوب) دہ اون چشمہ یاپدیردیغنی صیرادہ (نوشہر) دہ دہ برچشمہ یاپدیردی . بوچشمہ ، موروفجی چشمہ سیدی . چشمہ نک کتابہ سی ندیمکدی :

آصف کردون حشم دستور اسکندر علم
 یعنی ابراهیم پاشا اول وزیر بی مثال
 حضرت خان احمدك داماد عالیشانیدر
 کورممشدر مثلنی بومسندہ جاہ وجلال
 جودی اجرا ایلوب بو چشمهٔ پاکیزه بی
 ایلدی لب تشنکانه فیض صدبرؤ نوال
 جبذا سر چشمهٔ پرفروتاب بی نظیر
 کیم تماشاسی کوکلرده قومز کرد ملال
 طرح پاکی اولقدر خاطر فریب ودلکشا
 سیر ایدنلر انی تحسین ایتمک امرمحال
 وصفنی ایتمک مراد اوزره نه ممکندر انک
 کیم کورنلر طرح خوب اولدیلر حیرتله لال
 حق ایدہ بانینسنگ اقبال واجلالن فزون
 افتاب دولتینه ارمیه هرکز زوال
 یازدی بومصراع پاکیزه بله تاریخن ندیم
 اولدی بیرون عین ابراهیم پاشادن زل

۱۱۳۳

برسنه صوکراده ، ینه (موشقره) ده سفر بک ویا دامغاجی چشمه سی نامیله
 یاد اولونان چشمه بی یابدیردی . چشمه نك کتابه سی شوایدی :

آصف پرهمت ابراهیم پاشا کیم اکر
 استسه تدبیری همرنک ایلر آب وآتشی
 شهریار عالمک داماد عالی همتی
 هم کرمده هم سماحتده انک یوقدر آشی
 جودی کیدیردی سایه فروهٔ سمورینی
 لطفی احسان ایتدی مهره بوقبای زرکشی
 مشقره شهرنده اول یوغیکن برعین صاف
 شمدی بوندن ماعدا واردر دخی انک بشی
 حق تعالی دولت واقبالن افزون ایلسون
 مضمحل اینسون آنک وقتنده خصم برکشی
 بیکده بر دوشر آنجق بو تاریخ سلیس
 یابدی ابراهیم پاشا بو عین دلکشی

۱۱۳۴

ابراہیم پاشا اور کوبدہ اون چشمہ یابدیردقن صو کرہ متادیاً (موشقرہ)
ایلہ مشغول اولدی . ۱۱۳۷ دە برچشمہ داها یابدیردی ، اونک دە کتابہ سنی ندیمہ
یازدیردی :

حضرت خان احمدک داماد و صدر اعظمی
یعنی ابراہیم پاشای کزین صف شکن
جہتہ اجابنہ پیوستہ در نور سرور
کردن اعداسنہ وابستہ در تیغ و کفن
آصف جم پایہ دستور ہایون سایہ کیم
تازہ لندی عہد اقبالندہ کردون کھن
ایتدی افزون عالمہ انعام واحسانی تمام
ایتسون افزون عزواقبالن خدای ذوالمین
بویلہ برحالت فزا سرچشمہ بنیاد ایتدی کیم
لولہ سندن صو کبی آقمقدہ در درعدن
بارک اللہ بارک اللہ چشمہ آب حیات
صو دکل بو نوردر اما کہ اولمش موج زن
حق تعالی دولتن افزون ایدہ عمرین مزید
درد غملہ چاک چاک اولسون عدو پرفتن
سویلدی تاریخنی آنک ندیمہ بندہ سی
آل آبن اولا بیرون عین ابراہیمدن

۱۱۳۷

ابراہیم پاشا بونمکلہ دە قالمادی . مشقرہ دە یابدیردینی جامعہ حامی دە آز
کوردی . « جامع شریفک کثرت جماعت مسلمینہ وسعتی اولمدوغندن غیری
توسیعنہ دخی موضعنک مساعده سی اولماقلہ جامع مذکور قرب وجوارندہ اولان
جماعت مسلمین ایچون علی حالہ ابقا (۱) اولوناجق ، آریجہ برجامع ، بر مدرسہ ، بر
عمارت ، برده مکتب انشا اولوناجقدی .

ابراہیم پاشا (نوشہر) دە جامعک انشاسنہ باشلاتدینی صیرادہ ، بش دە چشمہ
یابدیردی ، بونلردن اوچنک کتابہ سنی ندیمہ ، برینی وہی بہ ، برینی دە شا کرہ
یازدیردی :

طاووقی چشمه سنک کتابه سی :

شهنشاه جهان شوکتلو سلطان احمد غازی
 که ذاتی سلطنت تاجنده اولش کوهر یکتا
 شه عالم خدیو جم حشم خاقان اعظم کیم
 مسلم قبضنه تسخیرینه سرتابسر دنیا
 وزیر اعظم و دامادی اول خاقان دورانک
 که لطف وجودینه دلبرسته اولشدر بتون دنیا
 جهانبان معلا پایه ابراهیم پاشا کیم
 کمال رأفتی آفاقی قیلدی کلشن ماوی
 صدارت مسندین تشریف ایدلن ذات والاسی
 جهانده ایلهدی حقا وزارت شانی اعلا
 بودلجو چشمه ساری داخی بنیاد ایلیوب بونده
 بنای بیعدیل اولدی بوچشمه دلکش و والای
 خدا قیلسون همیشه دولتن پاینده اول صدرک
 همیشه رأی و تدبیری اوله عالمده ملک آرا
 تمام اولدقده تاریخن ندیما سویلهدی آنک
 بو عینی جود ابراهیم پاشادر قیلان احیا

۱۱۳۹

چکیچ چشمه سنک کتابه سی :

جهانک مالکی شوکتلو سلطان احمد غازی
 مکرم ذاتی کویا روحیدر بالجمله دنیانک
 او خاقان معلا پایه اول سلطان عالیشان
 اکا نسبتله یوق مقدار ذره قدری دارانک
 شهنشاه معظم کیم آنک احسانیدر شمدی
 بو عالمده ولی نعمتی دستور ذیشانک
 وزیر اعظم ابراهیم پاشای کرم کستر
 که تجدید ایلهدی عالمده رسمن لطف واحسانک
 ملک خصلت معالی منقبت داماد اکرمدر
 آنک ذات کریمی رونقیدر صدر اعلانک
 لسان ایله قلمله دست ایله بذل ایلیوب لطفن
 قلوبن سربسر جلب ایلهدی اعلا وادنانک
 خصوصاً بومزین چشمه دلجوسنک الحق
 صفای آب باکی جان قآر جانینه انسانک

قیلوب حق دائماً شان شریفن عزیزلہ عالی
 بواب آسا اولہ بردہ یوزی ہموارہ اعدانک
 ندیما سویلدی عطشانہ بومصرعلہ تاریخن
 ایچک ما چشمہ پاکندہ ابراہیم پاشانک
 ۱۱۳۹

ایلیک یاپدیردینی جامعک تاریخنی دہ شاعر دری افندی سویلہ دی کہ، ایوم کتابہ سیدر:

وزیر صاحب الخیرات ابراہیم پاشا کیم
 وجود پاکی عین رحمت اولدی دین دنیاہ
 مشرف ایلینجہ دولتی اول سعادتله
 موفق اولدی لطف حضرت باری تعالیہ
 شہنشاہ معظم یعنی سلطان احمد غازی
 انی مأمور قیلدی خدمت باب معلاہ
 اولنجہ کاتب دارالسعاده بریجہ مدت
 ظہورہ کلدی ذاتندن نیجہ درکرانمایہ
 انک آردنجہ میرآخور اول اولدی آکراما
 وزارت شقنہ زیرا کہ اولدر اولین پایہ
 باصوب پاین رکابہ اولدی داماد شہنشاہی
 نتیجہ مہر پاکی آلدی کچدی صدر اعلاہ
 ویروب ملکک نظامن صلحہ شاد ابتدی دنیاہی
 کدکدر کلدی احسان ایلدی اعلا وادناہ
 موفق اولدی استانبول ایچرہ نیجہ خیرانہ
 رومی مسقط رأسندہ خیری اولمق وایہ
 بو عالی جامی کلدی بنا معمار ہمتلہ
 سزادر ہمر اولسہ بیت معمور فلک سایہ
 اولہ مقبول سعی یاپدی ابراہیم بیت اللہ
 عبادت حقہ در دائم دعا اصحاب خیرانہ
 محلدر کلسہ جمع اولسہ مسلمانلر مصلاہ
 بودر دنیاہہ ذخر آخرت ارباب عقبایہ
 کیجہ کوندز قیلوب بش وقتی بوندہ صلا اہلی
 ہمیشہ سجدہ شکر ایلسونلر لطف مولایہ
 الہی دولتن پایندہ قیل عمرین فزون ایلہ
 اولہ دائم موفق بویلہ خیرات دلاریہ
 ملکار دیدیلر تکبیر ایلہ تاریخن ای دری
 صلادر جامع اعلاہ ابراہیم پاشایہ
 ۱۱۳۱

پیری اوغلو چشمه سنک کتابه سی :

پادشاه هفت کشور شهریار بحر و بر
 یعنی سلطان احمد ذیشان اسکندر مکان
 ذات پاکی خسروان ایچره مثال آفتاب
 کیم بدی اقلیمه دائم اولده پرتوفشان
 کلمشدر عالمه ذات هایونی کبی
 قهرمان هیبتلو بر صاحبقران کامران
 اول ملک خصلت وزیر پرهمسا بردخی
 کلز اولصدره آنک کبی خدیو کاردان
 بو معلا شهر والاشانی آباد ایلوب
 همتیله قوبدی الحق دهره بر نام و نشان
 آنده اجرا ایلوب بو چشمه پا کیزه بی
 ویردی لطنی کوییا شهره حیات جاودان
 حق تعالی ایلوب بانیسنک عمرین فزون
 اوله صدرنده سعادت ایله دائم کامران
 دیدی بر مصرعله تاریخن ندیم آمانک
 قلدی ابراهیم پاشا آب الطافن روان

۱۱۳۹

وهییه یازدیریلان چشمه کتابه سی :

آب روی پادشاهان نخبه عثمانیان
 چشمه سار جود و احسان منبع خلق جمیل
 نامداش فخر عالم خسر و دارا خدم
 فاتح ملک عجم کشور کشای اردبیل
 یعنی سلطان احمد غازی که عالمده اوکا
 سایه و تمثالیدر واریسه بر عدل ومثیل
 اول شهنشاه جهانبانک وکیل مطلق
 صهر خاصی صدر ممتازی وزیر بی عدیل
 یعنی ابراهیم پاشای کریم الطینه کیم
 جودینه نسبت اولور محصول کان شی قلیل
 دهری خوان نعمت و احسانه سیر ایلدی
 ایتدی اجرا اولدیقن شرطنجه همنام خلیل
 موطن اصلی اولان بو بلده بی آباد ایدوب
 ایلدی پا کیزه بر نوشهر اما بیعدیل

فی سبیل الله هم بو چشمه بی بنیاد ایدوب
 ایلدی صرف خزینه قیلدی اروای غلیل
 چشمه اما ویردی رضوان ایچسه آب صافنی
 ماصدقدر حقنه عین تسمی سلسبیل
 باق رخامنده اولان آلتون صویندن جدوله
 چوققی طوتسم شربت دینار ایله آبن عدیل
 واقفک ترجیح اتسم همتن اسکندر
 وهیا بسدر بو دلجو چشمه دعوامه دلیل
 آبی کلدکده ایچنلر دیدیلر تاریخی
 دهره ابراهیم پاشا زمزی قیلدی سبیل

۱۱۳۹

ابراهیم پاشا بو چشمه لردن ماعدا (نوشهر) ده عین سنه ده برده مکتب
 یاپدیردی . مکتبک تاریخی وهی به یازدیردی . بوتاریخ ، مکتبک قاپیسنه کتابه
 صورتنده حک ایلدی :

نامداش خواجه عالم سبقخوان حکم
 مالک سیف و قلم احیا کن شرع نبی
 حضرت سلطان احمد خان غازیکم آنک
 عقل کل تدبیرینه نسبتله طفل مکتبی
 اول شهنشاه جهان بانک وکیل مطلق
 صهرخاص صدر والا قدر عالی کوکی
 یعنی ابراهیم پاشای نواب ایدنسه کیم
 پیر و برنادن دعا جلب ایلمکدر مطلبی
 هادی توفیقدن تعلیم ایله ارشاد ایله
 هر امورک آکا روشندر طریق اصوبی
 حسبه لله یاپدی بر معلم خانه کیم
 ایلدی اطفالی حیران حسن طرح اعجبی
 رحمت او قوتدی ایدوب ایچنده احیای علوم
 کوییا قبرنده زنده اولدی اجداد و ابی
 اولمسه توفیق حق بولمزدی مکتب یایمغه
 خواجه عصر اولسه دخی بو مقام انسی
 پر ایدوب اطفال آبی اولدی کلاه انداز سوق
 بربرینه ایتدیلر اسماع اصرا فارغی
 رحله وش دست دعا آچوب صیرایله طور دیلر
 چیقدی اطفالک سپره بانک یارب یارب

عمرینی مزید ایت الهی پادشاه عالمک
رب یسر ما یرید الصدر هذا مطلبی
وهی بنده دعا ایدوب دیدی تاریخی
جود ابراهیم پاشا یاپدی بونو مکتبی

۱۱۳۹

ابراهیم پاشا بر سنه صو کرا (نوشهر) ده بر چشمه داها یاپدردی. کتابه سنی
عاصمه یازدیردی. (بکدک) چشمه سنی نامنی آلان مذکور چشمه نک کتابه سنی
شودر :

شهنشاه جهان سلطان احمد خان عادل کیم
مؤیددر امورنده جناب حق تعالی دن
اوکان مکرمت دریای رأفت کیم آنک لطفن
جهانده کورعمش آدمی وار اعلی وادنادن
خدا ذات هایوتنی تا حشر دک فلسون
سریر سلطنتده فارغ و آسوده اعدادن
زماننده جهان معموردر عالم بتون مسرور
وزیر اعظم داماد ابراهیم پاشادن
نیجه ممنونی اولمز بروزیرک جمله عالم کیم
دعا آلق اوله مقصودی آنجق خلق دنیادن
اولوب توفیق یزدانی به مظهر خیر وهادیسی
آنک هریرده افزوندر کرچه حدواحصادن
خصوصا مسقط رأسی اولان نوشهر دلجونک
اهالیسنی سیر ایتدکده آب روجبخشادن
ندا ایدوب دیدم دلتشنگانه عاصما تاریخ
ایچک صو چشمه بالای ابراهیم پاشادن

۱۱۴۰

ابراهیم پاشانک (مشقره) ده تکرار بویوک بر جامع یاپدیرماسنه باشقه بر سبب
دها واردی : وزیر اعظم (مشقره) بی بویولتمک، « عباداللهک آسایش واطمینان
اوزره اقامتنه شایان بر مدینه وسیعه صورتنه افراغ اولندقدن صکره بهمه حال
تصمیم اولدینی اوزره اطراف وانحادن نقل اهالی ایله شن و آبادان ، ایلمکدی.
یاپیلایق مبانی شونلردی : « مجدداً بر جامع شریف ونشر علوم نافعنه ایچون بر
بر مدرسه منیف وفقرا و مساکینه اطعام طعام ایچون بر عمارت با برکت وتعلیم

صبيان ايجون دخى برمكتب شرف افزا وجوار جامع شريفده امام ومؤذنه مشروطه اولمق اوزره برر خانه بنا واحيا ومقدا بنا ايلدكلى حمام يكتا اولمغه حمام مذكور فيا بعد طائفه نسوانه تخصيص ورجاله مخصوص اولمق اوزره مجدداً بر حمام كشاد واوتوز قرق قدر دكا كين دخى بنا وابنيه مذ كوره ي احاطه ايدجك مقدارى ميدان براقلمق وجهى اوزره قصبه مذ كوره نك اطرافنه دايراً مادار برسور، وقلعه آغاسى ايجون دخى برخانه « (خزينه اوراق، احكام دفتري، نومرو ۱۳۳، ص ۶۵). بوتون بوانشآت، (مشقره) نك آشاغى طرفنده، وقتيله ابراهيم پاشا طرفندن تعمير ايتديرين (چفته خان) ك ياننده كى خرمن يرلى صاحبلىزندن صائين آليناق ، جامع وساثره عرصه نك مناسب بر يرينه انشا اولونا جقدى. فقط بوجامعك «غايته اسلوب مطبوع وهيئت مرغوب اوزره بنا اولنمى مطلوب « دى . ابراهيم پاشا بوجامعك سائوزرا جامعلزندن آشاغى قالماسنى ايسته ميوردى. آنا طولوده بو طرزده ياپيلمش بر قاچ جامع واردى . از جمله اسكيشهرده و ككبوزه ده سليمان قانونينك دامادلرندن مصطفى پاشانك ياپديرينى جامعلر واردى كه، بونلر ك مدرسه لرى ومكتبلىرى غايت ظريفدى. ابراهيم پاشايه كندى جامعنى ده بونلر كى انشا ايتدير- مەسى تكليف اولومشدى .

ابراهيم پاشا خاصه معمار باشى محمد آغايى (ككبوزه) به كوندردى. كنديسنه يازديرينى خط هايونده شويله دينيوردى : « سنكه معمار باشى مومى اليه سن معيتمكه استحصاب ايدجك خليفه لرذ كر اولنان جوامع شريفه واروب كايينبى دقت نظر ايله معاينه وحسن صورت وفرط متانت جهتلزندن قنغيسى مطبوع ومرغوب ودلكش وحسن الاسلوب ايسه آنك رسمى آلوب وككبوزه به وارديفكده دخى آنده اولان سالف الذ كر جامع شريف ومدرسه وعمارت ومكتبه كذلك امعان نظر وآنلر ك دخى رسملرين چيقاروب محلنه روانه اولاسن . بو حكم (مشقره) قاضيسنه ، معمار باشى به ، اسعد آغا زاده سيد مصطفى آغايه مشتركاً يازلدى . حكيمده انشآت ايجون بوتون تفصيلات موجوددى . حتى (مشقره) به « نه مقوله طائفه نك ابوا واسكانى مناسب ومستحسن ، اولاجنى ده اونلر ك رآينه براقلمشدى . بالخاصه معمار باشى به عايد اولان قسملر غايت مهمدى . جامعك « بعينها استانبولده اولان جوامع ومدارس وعمارات وحمامه مشابه ومائل اولوب كنار محلدردى

حسن صورت ولطافت هیأتندہ ذرہ قدر قصوری « اولماسی صورت قطعیدہ مطلوبدی. معمار باشی «مصارفندہ اسراف اولتامق اوزرہ» اولا برکشف یا باجق، بوتون مصارف « علی الانفراد دفتر و حجت شرعیہ، اولندقدن صوکر استانبولہ دونہ جکدی. یالکوز، استانبولدن کیدن اوستہ لراورادہ قالا جقلردی. بنا امینلکنہ سید مصطفی تعیین اولونمشدی. شاید انشآت ایچون کوروشولہ جک برشی ظهور ایدرسہ، اودہ استانبولہ کلہ بیله جکدی. انشآتہ ایلک اول بش بیسک غروش تخصیص اولونمشدی. کشف دفتر لری کلد کدن صوکر اقصوری دہ اکال اولونا جقدی. (فی اواخر س ۱۱۳۸)

ابراہیم پاشا انشآت ایچون حکم لری یازدی ردینی کی « جامعک وظائف خدمہ ولوازم سائرہ سیچون » دقت ایدلک اوزرہ املاک تدارکنی دہ دوشوندی. قیصریہ قاضیسنہ یازیلان بر حکمدہ « اصحابنک رضاودکر بہاسیلہ اشترا اولتمق اوزرہ» املاک وعقار بولدورولماسی امر ایدلدی. ابراہیم پاشا دہا پک چوق شیر دوشوندی. « قیصریہ یہ اون ساعت مسافہ بعدی اولوب البستان ایرماغی دینمکلہ معروف اولان نہرک مدینہ قیصریہ یہ » کتیرلمہ سنی وبوسایہ دہ حاصل اولاجق سنوی وارداتک دہ جامع اوقافنہ تخصیصنی نظر دقتہ آلدی. قیرشهرینہ، قونیہ یہ متعدد حکم لری کوندرلدی، خانلر ودکانلر صاتین آلنہرق واردات الدہ ایدلمسی دوشونولدی. صاتین آلینان خانلر ودکانلر کاملاً تعمیر ایتدیرلدی. ازجملہ قیرشہرندہ برچوق خانلر وعرصہ لری بولدورولدی. وارداتک تأمیننہ بوصورتلہ جالیشل دینی کی انشآتہ لزومی اولان عربہ جی وطاشجیلرک تدارکی ایچون دہ نیکدہ، قیصریہ، قیرشہری، سیواس و آقسرائی قاضیلرینہ و متسلملرینہ و او جواردہ اوطوران بونو اینجہ تورکمنلرینک بوی بکلرینہ قطعی امر لری یازیلدی. انشآت ایچون تصرفہ صوک درجہ رعایت ایدیلوردی. بودرجه بویوک انشآتہ پک چوق پارا کیدہ جکی طبیعیدی.

بونک ایچون بنا امیننہ قطعی امر لری کوندریلدیور، « اشترا اولنہ جق لوازم ومہماتی اصحابی زنہار فرصت ایلہ طمعاً سابقا ویریلہ کلان بہالرندن وعملہ دخی اجرتلرندن زیادہ طلب ایدرلرسہ اعتبار ایتہ مسی، توصیه اولونوردی.

انشآت ایچون لزومی اولان کیرہ چ « قیصریہ دن اوستہ اوروم دیکی نام قریہ دہ اون عدد کیرچ فرونلر، ندن تدارک اولونا جق، ہر بطنانی برر آقہ اجرت ایلہ مشقرہ یہ نقل ایتدیریلہ جکدی. بووظیفہ بونو اینجہ لو تورکمن عشرتہ حوالہ

ايدلمشدى. بنا امينى سيد مصطفىانك يرينه عثمان آغا تعيين اولوندى . فقط برمدت
 صوكره عثمان آغاده وفات ايتدى. يرينه مصطفى آغا تعيين ايدلدى. انشآت فوق العاده
 بر صورتله ايلريلهدى. ابراهيم پاشا، جامع ، مدرسه ، كتبخانه، عمارت، ومكتبك
 بوتون تاريخ طاشلرني استانبولده ياپد يرتدى. استانبول شاعرلىرى ايچون يكي بر
 مسابقه دها آچيلدى. سيد وهيلر ، نديمير ، ساميلر وزير اعظمك انشاآتى ايچون
 اوزون اوزون تاريخلر وجوده كتيرديلر .

جامعك طيش قايسنك تاريخنى ندیم ، ايچ قايسنك تاريخنى سيد وهبي ،
 مدرسه نك كتابه سنى وهبي ، كتبخانه نك كتابه سنى ندیم ، عمارتك تاريخنى ده ينه
 وهبي يازدى .

طيش قاينك كتابه سى:

عالمك خاقانى سلطان احمد على هم
 كيم جهانده ذات على شانيدر ظل خدا
 جمله شاهان ابجره قيلمس ذات پاكن سرفراز
 حضرت فياض مطلق ايليوب لطف و عطا
 اول شهنشاه هايون پايه كيم شايسته در
 اولسه جاروب در والاسى شاهپر ها
 اولعظم شهريار هنت كسور كيم انك
 منتظمدر دولتى بر آصف ايله حاليا
 صدر اعظم آصف عاليجناب محترم
 يعنى ابراهيم پاشا معدن جود و عطا
 گوشه گوشه ايليوب آفاقى هپ معموره زار
 بر اثرله ايلدى هر سمتى پرغز و علا
 باخصوص ايسته بو نوشهر معلانك دخی
 ايتدى هر بر جانبن آثارى خوب دلگشا
 بو منور جامع على نى بنياد ايليوب
 بولدى بو شهر لطيفك قدرى حقا اعتلا
 بو معلا جامع اولدقجه مكان قدسيان
 ايليه محفوظ بانيسن جناب كبريا
 ديدى بو مصراعله تاريخ انما من ندیم
 قيلدى ابراهيم پاشا جامع انور بنا

ایچ قاینک کتابه سی :

جناب حضرت سلطان احمد خان غازی کیم
 بنای شوکتن معمار صنع لم یزل یاپدی
 امام مسلمین کیم جامع اخلاق حسنا در
 وجودین فیض مولا مقتدای هر دول یاپدی
 نه کلدی نه کلور اورنک ملکه مثلی زیرا کیم
 آنک یاپدینی خیری نه اوخر نه اوول یاپدی
 او شاهنشاه دهرک صهر خاصی صدر ممتازی
 که مولا خاک درکاهندن اکسیر امل یاپدی
 جناب آصف ابراهیم پاشا کیم خلیل آسا
 بیقلمش دلری چوق کعبه بی مراد عمل یاپدی
 مزاج دولتی شور عدو افساد ایتشکن
 ایدوب اصلاح ذات البین بی جنک وجدل یاپدی
 ایدوب عطف عنان وادی خیره توسن طبی
 نه خاک اوزره قدم بصدیسه بر رعنا محل یاپدی
 خصوصا مطلع خورشید ذاتی اولدینی بلده
 که احیا ایدوب آتی نوشهر قیلدی کوزل یاپدی
 بجای سنک زیره سیم وزر دوکدی اساسنده
 بودلجو جامی نیتدیسه ایتدی ما حصل یاپدی
 هله باللی اول صدر معلا قدر جود آیین
 الی یوم القیامه فخره لایق بر محل یاپدی
 زبان خامه وهی بیلوب توصیفده عجیزین
 نه سوز یاپدی ایسه مصداق ماقل ودل یاپدی
 همیشه خاتمان دولتین معمور ایده مولا
 که بویله بر عبادتکاه رب لم یزل یاپدی
 دعا ایتک کر کدر بش وقتده او قونوب تاریخ
 بو بیت اللمی ابراهیم پاشا بی بدل یاپدی

حرره العبد المذنب الفقیر ولی الدین غفرله

مدرسه نك کتابه سی :

ابوالفتح مظفر شهریار معدلت کتر
 که ذات پاکی آنک مظهر انا جعلنا در
 جهانبان معظم حضرت شاهنشاه اعظم
 خدیو جم خدم ظل ظلیل خالق قادر

جناب حضرت سلطان احمد خان غازیکم
 در درگاه لطف وجودی محراب تمنادر
 دکلدرد مدحنی ممکن ولیکن شکری واجبدر
 که ذاتی نعمت محض جناب حق تعالی در
 او خاقان سیما منقبت کیم عدل ورافتله
 مرادی عالی معمور ایدوب دنیایی احیادر
 انیکچون مظهر اسباب تأیید ایلدوب مولی
 موفق ایتدی بردستوره کیم بی مثل وهمتادر
 نظام دین و دولت یعنی ابراهیم پاشاکیم
 اولوب اثرینه پیرو شاهراه خیره بویادر
 وزیراعظم واکرم مدار راحت عالم
 که داماد کرم معتاد شاه کشورآرادر
 ستوده کار و کرداری مسلم حسن اطواری
 انک خیرات و آثاروی بیرون حد واحصادر
 بری ازجمله بومعموره پا کیزه موقع کیم
 دفاترخانه ده نوشهر اسمیله مسادر
 او خورشید سعادت ترقی اولقله منیفندن
 زمینی شمعی رفعتده رواق چرخ همتادر
 نه در بویامعلی بقعه پا کیزه والا
 که حسن طرح حیرت بخش ارباب تمنادر
 سپهر عم ودانشدر بوعالی مدرسه کویا
 ایچنده مجره لر مانند برج چرخ پیرادر
 سبقخوان دعای خیر اولوب آج صفحهوش دستک
 سر و شان الهی جمله آمینه مهیادر
 بودارالعلمده نشر کمال فضل اوندجه
 ایده بانیسنی صدرنده دائم خالق قادر
 اوله عمری فزون خصمی نکون ملک زحد بیرون
 همیشه نه قباب آسمان تابویله برجادر
 سزا آلتون قلمله یازسه لر تاریخن ای وهی
 بووالا مدرسه ایجاد ابراهیم پاشادر

کتابخانه نیک کتابه سی :

شریعت سالکی سلطان احمد خان غازیکم
 همیشه کاری تمهید اساس شرع غرادر
 جهانک مالکی خاقان امجد کم جلالته
 وجودی روی ارض اوستنده ظل حق تعالی در
 شه صاحب ظفر صاحب قران هفت کشور کم
 غبار یابنه شاهان عالم چهره فرسادر
 نکیندن مثال مهر وفر سلطنت ظاهر
 رکابندن جو عزة پرتو شوکت هویدادر
 وزیر اعظم و دامادی اول خاقان ذیشانک
 که فن همت وجود و سخاده حیرت افزادر
 کللدن دولت و اقبال ایله اول صدر و الایه
 شب و روز اهنای نظم احوال رعایادر
 جهانده آرزوسی دلخراب اولمشلری تعمیر
 همیشه پیشه سی خیرات ایله دنیایی احیادر
 نمایاندر یاننده هر کسک اسرار پنهانی
 ضمیر انوری کویا که مرآت مجلادر
 ستانبول ایچره و اطرافده بی حددر آثاری
 خصوصاً کم بویت الکتب عالی عالم آرادر
 درونی کونه کونه نسخه دلجو ایله علو
 برونی زیب و آرایش ایله بی مثل و همتادر
 ایچنده وار نیجه جز کتاب بی معادلکم
 انک هر بریسی حیرت فرای ابن سینادر
 هله احیای علم و فضل ایچون بویله اثر یایمق
 جناب صدر عالی همته توفیق مولادر
 بونکله حق بوکم آثار خیرین ایله دی تکمیل
 که نشر علمه باحث خیر و الا شان زییادر
 خدا همواره توفیق ایلسون خیراته بانین
 نیجه آثار اوله لطفندن آنک نوبنو صادر
 ندیما حرف منقو طبله تحریر ابتدی تاریخن
 بویت الکتب عالی طرح ابراهیم پاشادر

عمارتمک کتابہ سی :

با سطر خوان کرم مائده سالار هم
 خسرو مهر علم پادشہ ہفت اقلیم
 یعنی سلطان سلاطین جهان احمد خان
 کہ ولی نعمت عالی در او خاقان عظیم
 او خطاپوش و عطا بخش کریم الشانک
 کہ اودر سایہ خورشید جہانتاب قدیم
 غرس دست کرمی غصن درخت همی
 محرم محترمی آصف منعم کریم
 شرف صدر کزین فص نکین تمکین
 صہر شاہنشہ دین مظهر اسرار رحیم
 یعنی ہمزاد کرم توأم احسان ہم
 نامدش شرف احراز خلیل ابراہیم
 قیلدی اول صدر کزین بویلہ عمارت بنیاد
 کہ صلادر اوضیافتکدہدہ خوان عمیم
 قیلدی بذل نعم اللہ برکاتن ویرسون
 بویلہ اولسون اکر اولورسہ عطا بخش کریم
 وہیبا ما حاضر خیر دعا بسطی ایچون
 فرش خاک ایلیم چہرہ بی چون خوان ادیم
 حضرت خالق بیچون توالی نعمہ
 آئیدہ دولت دارین ایلہ ایتسون تنعم
 حرف منقوط ایلہ بومطلی تاریخ ایتدم
 اولجق یمن وسعادتلہ بناسی تمیم
 بو عمارتدہ چیقار نعمت الوان عمیم
 اولدی ہر سفرہ سی برمائده ابراہیم

۱۱۳۹

ابراہیم پاشا جامع ایلہ تمانی ا کمال ایلہ دکن سوکرہ بردہ حمام انشا ایتدیردی،
 تاریخی ندیمہ یازدیردی . حمامک کتابہ سی شودر :

شہریار بحر و بر صاحبقران شرق و غرب
 خسرو جم پایہ سلطان احمد کردون جناب
 اول شہنشاہ ہایون قدر والا رتبہ کیم
 فخر ایدر درگاہنہ اسکندر ایتنہ انتساب

اول شهك داماد والاشانی صدر اعظمی
 یعنی ابراهیم پاشا اول وزیر کامیاب
 عالی لبریز قیلدی جودینک آوازه سی
 بلکه چیقدی چرخه مانند دعای مستجاب
 اول احیاسی بوحام منور کیم انک
 روشنا هر مرمر صافی مثال ماهتاب
 صاحبن حق ایلدوب صدر سعادتده مکین
 ایلسون بویله نیجه آثار خیره مستطاب
 ایلدم چون وقت آتامن ندیمادن سئوال
 بویله ایکی مصرع تاریخ ایله ویردی جواب
 جود ابراهیم پاشا کرم ایدوب بازارینی ۱۱۴۰
 بولدی بوحام ایله بو شهر زیبا آب و تاب ۱۱۴۰

ابراهیم پاشا شاعر لک نفیس اثر لریله جامعنک، مدرسه سنک، مکتبنک و عمارتنک قابیلری
 تزین ایتمکدن کری طورمادی . بوتون انشآت ختامه ایرر ایرمز (مشقره) نک
 آدینی ده دیکشدرمه یه قرار ویردی . آناطولونک اک کوزل بر نقطه سننده تأسس
 ایدن یکی شهره (نوشهر) دیمکی مناسب کوردی . در حال قره مان والیسنه ، نیکده
 سنجاغی متصرفنه ، قونیه قاضیسنه قطعی بر حکم یازیلدی . بو حکمده « نیکده
 سنجاغنده واقع مشقره قصبه سی » شن و آبادان اولدوغنده اسمی تبدیل لازم
 کملکه فیما بعد قصبه مرقومه یه مشقره اطلاق اولنموب نوشهر تسمیه اولنق اوزره
 دفترخانه عامرهمده محلی توقیعی قلمیله تصحیح و ثبت دفتر و باش محاسبه و موقوفات
 و حرمین قلملرینه علم و خبر قائمه سی ویرلمکله فیما بعد قصبه مذکوریه مشقره
 اطلاق یساغ و منع کلی ایله منع « اولونسون دینوردی (فی واسط ل ۱۱۳۸) (۱) .
 ابراهیم پاشا متصل نوشهرله مشغول اولدی . انشآت همان قصبه ختام
 بولدیغی حالده یاپیلان قسملرک منتظم ویرنده انشا ایدیلوب ایدلمه دیکنی ده آ کلامق
 ایستهدی . فی الحقیقه جامع کاملاً بیتمشدی . یالکز مدرسه ، حمام ، عمارت
 و دکانلر قالمشدی . ابراهیم پاشا کندینک سرای و یالیرینی منتظم بر صورتده انشا
 ایدن سرکیس قالفه یی نوشهره کونرددی . سرکیس قالفه نک وظیفه سی انشان اولتان
 قسملره « برر برر باقوب مناسب و موقعنده واقع اولنلری ابقا و محلنده اولمیانلری
 وار ایسه مسفور مناسب کوردوکی محلله بنا اولنق اوزره نقل و تبدیل » (۱)
 (۱) خزینه اوراق، احکام دفتری، نومرو ۱۲۳، ص ۲۴۴- تاریخ چلبی زاده، ص ۳۸۴

ایلیکدی . فقط وظیفہ سی یا لکنز بوندن دہ عبارت دکلدی ، نوشہر دہ ایکن محمد بک ایچون دہ آریچہ برأوانشا ایدیلہ جک ، بو اودہ معمار « معرفتیلہ کوندریلن رسمہ کورہ » بنا اولونا جقدی .

ابراہیم پاشا بوتون بو امرلری ویردکن صو کرا مدرسہ سی ایچون بر مدرس انتخاب ایتدی . ابراہیم پاشا مدرسہ سنک ایلیک مدرسہ سی « افتخار العلماء المحققین مختار الفضلاء المدققین قونوی چلبی دیمکله معروف » ذات ایدی . قونوی چلبی « فاضل یکانہ و علم فضیلت باہرہ ایلہ مزید زمانہ اولمغله بلاد آنا طولیسده اولان طلبہ علومی کلوب مدرسہ دہ ساکن و عمارت عامرہ سندن شور بالری ویریلوب استفادہ علوم شرعیہ دن ماشا اللہ تعالی انتفاع » ایدہ جکلردی .

ابراہیم پاشانک بومسئلہ حقندہ یازدیردینی حکم ، اور کوب ایچون بو یوک برضربہ ایدی . ابراہیم پاشا بو حکمی یازدیردینی کبی ، صورت مخصوصہ دہ احمد نالہ دہ عرض ایتمش ، حکمک کنارینہ « موجبنجہ عمل اولنہ دیو خط ہایون شوکت مقرون کشیدہ قلمشدی » . بو حکم موجبنجہ آرتق قاضی اور کوبدہ ہیچ اوطور مایا جقدی . نوشہر دہ بر محکمہ یاپیلاجق ، بازارینہ (نوشہر) دہ اولمق اوزرہ بازار ارتسی و پنجشنبہ کونلری قورولاجقدی . اور کوبیلردن « بیع و شرا و دعوی و نزاعی اولانلر دخی نوشہر محکمہ سنہ مراجعت » ایلیہ جکلردی . حکمک الکمہم نقطہ سی بروجہ آتی ایدی :

« اور کوب اوجدہ نفس نوشہر قضا سنک و سطندہ واقع اولمغله تسہیل امور قضا یا ایچون فیما بعد قاضیلر نوشہر دہ اقامت واجرای احکام شریعت ایلیک ایچون بر محکمہ دخی تعمیر واحیا و اہالی قضانک بیع و شرالری ایچون نوشہر دہ ایکی کون اقامت بازار اولمق کندولرہ ہر وجہلہ اسہل و اولی اولمغله فیما بعد قاضیلر علی الدوام نوشہر دہ اقامت ایدوب من بعد اور کوبدہ قاضی اوتور میوب و بازار اقامت اولنمیوب بہرہفتہ بازار ایرتسی ایلہ پنجشنبہ کونلرنده نوشہر دہ ایکی کون بازار اقامت اولنوب بیع و شرا و دعوی و نزاعی اولنلر دخی نوشہر محکمہ سنہ مراجعت و نقیب الاشراف قائم مقامی کتخدایری و یکچیری سرداری اولنلر دخی نوشہر دہ اقامت ایدوب و اطرافندن نوشہرہ کلوب اقامت مراد ایدنلرہ دخی قطعاً ممانعت اولنمیوب ایوا و اسکان و حمایت و صیانت و سکان و اہالیسی امر شریف ایلہ واقع اولان تکالیف

معینه دن ماعدا جمیع تکالیف عرفیه وشاقه دن معاف و مسلم اولوب وزیرای عظام و میرمیران کرام و امیرای ذوی الاحترام و بالجمله اهل عرف طائفه سی طرفلرندن وجهاً من الوجوه دخل و تعرض اولنمیوب عموم بلالردن وقایه و حمایت ایله دائماً آسوده امن و راحت و غنوده پستر استراحت و بونسق صواب ارتسام ایله بر شهر بنام اولوب کافه اموری قرین حسن نظام اولمغله منافع و محاسنی اطراف و انجاسنده اولان قصبات و قریایه دخی سرایت و سکان و اهالیسنه باعث امنیت و رفاهت الخ.. اولنمق بابنده فرمان عالیشانم صادر اولمشدر فی الی آخر ب ۱۱۳۹ (۱).

حکمک « بر صورتی نو شهر محکمه سنده محفوظاً ثبت » ایدلمسی ده امر ایدیلیوردی (۱). دیوان طرفندن یازیلان بو حکمک بعض نقطه لری ابراهیم پاشانک ذکاسیله متناسب اولمایاجق بر درجه ده ایدی. اورکوبه تابع بر قریه بی اعمار چالیشیرکن دیگر طرفدن اعماری لازم بر قضایی محکمه سنندن و بازارندن محروم بر اتمق دورک اعمار فکریله بوسبتون غیر متناسبی. نوشهر اهالیسنی « غنوده پستر استراحت » اولدینی صرده ده اورکوبیلرک و حتی بوتون نیکده حوالیسی اهالیسنکده عین سعادتدن حصه مند اولمالری لازمدی. ابراهیم پاشانک بو خطاسی باقی قالدقجه، و بر قریه نیک اعماری ایچون دیگر قریه لرک منافی کلیاً سلب ایدلجکه، نو شهرک « منافع و محاسنی اطراف و انجاسنده اولان قصبات و قریایه دخی سرایت » امکانی اولامازدی.

ابراهیم پاشا نو شهرک رتبه سی ده ترفیعه چالیشدی. « قضای مزبور حسرت القضات بر منصب و حد ذاتنده خامسه رتبه سننده قالمی نامناسب اولمغله سسته رتبه سنه ترفیع » (۲) قلماسنی امر ایتدی.

نو شهر حقنده مادی و معنوی هر درلو رفاه و سعادت اسبابی استکمال ایدن ابراهیم پاشا، قلعه نیکده انشاسنی دوشوندی. قلعه « مدینه مرقومه ده و غلا نام محله مقدما ساده طاش دیوارلری بنا اولنان قلعه رینه بدلی کارگیر صغیرجه، انشا اولوناجق، قلعه ایچنده « دزدار و کتخداسی طوبجی باشیسی و قلعه نفراتی

(۱) خزینه اوراق، احکام دفتری، نومرو ۱۳۴، ص ۱۴ و ۱۷

(۲) خزینه اوراق، احکام دفتری، نومرو ۱۳۴، ص ۱۲

(۱) چلبی زاده عاصم تاریخی، ص ۴۷۸

(۲) چلبی زاده عاصم تاریخی، ص ۴۷۹

ساکن اولاجق قدر برقاچ اوپه بنا « ایديله جكدى . قلعہ به درت قانی یاپيله جقسه ، ايكیسی بویوك ، ايكیسی کوچوك . شاید ایکی قانی یاپيله جقسه بری بویوك ، بری کوچوك انشا اولوناجقدی . بوندن باشقه قلعہ به برده صهرنج یاپیلاجقدی . بوتون بو انشاآته ابراهیم پاشانك قالفه لرندن سرکیس قالفه نظارت ایده جكدی .

فی الحقیقه ، ابراهیم پاشانك امری اوزرینه قلعه نك انشاآتی ختام بولدی . (اوروم دیکن) قریه سنده کی کیرچ فرونلرندن یکریمی بطمانی بر غروشه اولمق اوزره کیرچ تدارك ایدلدی آرابه لر طاشك بر ذراعنی اون آچیه طاشیدی . قلعہ طوبجیلرینه بر ضابط تعیین ایدلمك ایجاب ایتدی . (نوشهر) قلعه سنك ایلک ضابطی « قدوة الامائل والاقران درکاه عالی طوبجیلری اوجاغی امکدارلرندن اوتوز یدینک موسی چاوش زید قدره » اولدی . طوبلری استانبولدن کوندرلدی . بو طوبلر « آلتی عدد تیمور طوبلر » دی . ابراهیم پاشا قاضی بی و محکمہ بی اورکوبدن آلدیغی کئی ، بو سفر قلعہ افرادینی ده نیکده و قره حصاردن آلدی . « مدت مدیده دنبرو خراب و آشیان بوم غراب اولان نیکده و قره حصار قلعه لرینه بر طریقه مستحفظ ونکهبان لازم اولمدیغی نمایان اولغله » (۱) دزدار ، کتخدا ، طوبجی و امام دن ماعدا نیکده دن اللی ایکی ، قره حصاردن اوتوز اوچ نفرک کدک تیمارلری (نوشهر) قلعه سنه تخصیص ایدلدی .

ابراهیم پاشا نوشهری بو صورتله احیا ایتدی . آز بر زمان ایچنده (مشقره) قریه سی ، ظریف جامعی ، مدرسه سی ، مکتبی ، عمارتی قلعه سیله ، نیکده سنجاغنده مهم بر موقع احراز ایتمکه باشلادی . استانبولده انشا اولونان نو بنیاد ، امن آباد ، سعد آباد قصرلرینه آنا طولونک کوزل بر دیارنده نوشهر پارلاق بر نظیره وجوده کتیردی . سلجوق تورکلرینک نفیس آبدلرینی سینه سنده صاقلایان (یکده) ده شمعی ظریف بر قضا ده تأسس ایتشدی ؛ بوراسی تورکلرک وزیرى ابراهیم پاشانك وطنپرورلک نامنه تأسیس ایلدیکی پایدار بر آبدلر ایدی .

داماد ابراهیم پاشا نوشهری اعمار ایتمک ونفوسنی آرتدیرمق ایچون هر فدا کارلنی اختیار ایدیوردی . پاشا ، ۱۱۳۳ سنه سندن ۱۱۴۳ سنه سنه قدر ، تمام اون سنه

(۱) نوشهر محکمہ سنده همان اوچ درت دفتردن باشقه وثیقه یوقدر . بو دفترلرک قسم اعظمی ده ۱۱۵۲ سنه سندن صوکرکی دورلره عائددر . بعض دفترلرده اشرف النده محفوظدر .

نوشهرک احیاسیله مشغول اولدی . دوغدیغی قصبه بی احیا ایچون اطراف وجوار بلده لری اورایه ربط ایتمکدن کیری دورمادی . جوارده موجود قصبه لردن بر چوغنک وارداتی جامغه ، مکتبنه و مدرسه سنه وقف ایتدی . یکنی محمد بک نوشهرده ایدی . اوراده ، محمد بکده استانبول طرزنده ظریف و لطیف بر او انشا ایدیله جکدی . انشا آته هنوز باشلانیا مادی . محمد بک ، پاشانک نفوذندن بالاستفاده شکایت ایتدی . درحال بنا امینی مصطفی افندی یه امر کوندرلدی ، جامع معماری سرکز قالفه نیک بوايشله ده مشغول اولماسی توصیه اولوندی .

جامعک انشآت و تعمیراتی سنه لرله دوام ایتدی . انشآت دوام ایتدکجه ، وقف ایدیلن قریه لریک مقداری ده سنه دن سنه یه آرندی (۱۱۳۹) . بنایه باشلانقدن آلتی سنه سوکرا ، نیکده یه تابع (اوچ حصار) ایله (اورکوب) قریه سنه تابع (اخلاط) قریه سی (۱۱۳۹) ، (دوولی قره حصار) . تابع قریه لریک حاصلاتی (۱۱۴۰) ، اورکوبه تابع دها بر قاج قریه ، نهایت (اورکوب) ، جامع شریف اوقافی عدادینه داخل اولدی (۱۱۴۰) . اورکوبک تحریری امر ایدلدی . باغلرندن سائر تحریر اولونان یرلرده اولدینی کچی ، عشر آلیناجق و یاخود هر دو نمندن اوتوز آچه بدل عشر قید اولونا جقدی . باغچه ، اشجار و میوه لرندن ده عشر و یا عشره معادل بر رسم قید ایدیله جکدی (شعبان ۱۱۴۰) . وقف اولان قریه لریک تحریری ایچون دفتر خاقانی کاتب لرندن : « قدوة ارباب التحریر والقلم » صالح طاهر افندی کوندرلدی . بوذات ، قانون مخصوصه کوره حرکت ایلیه جکدی . قانونه نظراً : « قدیمی اولان باغلرک عشرین تماماً اصحاب وقف طرفندن آلتوب لکن قدیمی باغ بوزیلوب باغ جدید اولور ایسه عشری مالکانه و دیوان متصرفلری بیننده علی المناصفه تقسیم ، اولونوردی . بناء علیه بر طرفدن قریه لر وقف اولوندی ، دیگر طرفدن آلتان حاصلاته نوشهرک اعمارینه چالیشیلدی .

ابراهیم پاشا (نوشهر)ک تجارتگاه بر شهر اولماسنی ده دوشوندی . یکن محمد بک ایله نوشهر قاضیسنه بر حکم کوندرتدی ، « اعمار مملکته مدار کلی کثرت تجارت اولمغله » سائر بندر لر کچی نوشهرکده تجارت مرکزی اولماسی لازم کلدیکی آکلاتیلدی . بونک ایچون « استانبول خانلری کچی یکریمی اوتوز باب اوطه بی مشتمل مجدداً بر کوچک خان کارکیر ، یا پیلماسی قرار لاشدیرلدی . تجار ، امتعه و اشیا سنه بوخانده

حفظ ایدہ جکدی . معافیہ بولردن باشقہ ، شہرک تجارتکاه اولایلمہ سی ایچون ہرنہ لازمہ بیان اولونماسی و خان محلنک کشفی دہ امر ایدلدی (۱). خانک انشاسی آز زماندہ ختام بولدی . تکمیلی اون ایکی اون بشراوطہ ایدی . ایچندہ کی دکانلردہ عباچی ، آستارجی ، چوقہ جی ؛ اوطہ لرنده قماشچی ، ایچریدہ کی دکانلردہ قیوجی اصنافی اوطوراجقدی . (بیاس) دن کلن بازرکانلر طوغرو بوخانه اینہ جکلر ، باشقہ برہ کیتیمہ جکلردی . خانده اوطوران تجار آراسندہ ظهور ایدن دعوالرہ خان ضابطی قاریشاجق ، متسلم ، وویودہ ، یکیکچری سردار ، سپاہ وسلحدار کتخدالری قاریشمایاجقدی (رجب ۱۱۴۰) .

خانک کتابہ سنی راشدہ یازدیردی . (بکلک خان) عنوانی آلان مذکور خانک کتابہ سی بروجه آتیدر :

جهانگیر و جهانداور شہنشاہ ظفر یاور
 خداوند مظفر پادشاہ سلطنت پیرا
 شہنشاہ جهان سلطان احمد خان ثالث کم
 زمان دولتنده بولدی باشقہ زیب و فر دنیا
 موفق ایلشدر ذاتی حق ہر امورندہ
 خصوصاً اکہ قیلدی بروزیر کردان اعطا
 وکیلی مطلق ابراہیم پاشای کرمورکم
 رضای جود سلطانیدہ یوقدر دانہ ہمتا
 عموم اوزرہ جهانی حصہ دار لطف وجود ایتدی
 مطیب اولدی عہدندہ اگر اعلا اکرادنا
 کزیدہ قلعلر شہرلر لازموا مالر
 کہ اولدی نوبنو بنیاد قیلدی چوق اثر نوپیدا
 اولوب حب وطن بوشہری آباد ایتکہ داعی
 معلم خانہ جامع مدرسہ ایلہ ایلدی احیا
 بلادی چونکہ معمور ایلین کسب و تجارتدر
 انکدہ لازم اولدی اہلنہ مخصوص برماوا
 یرندہ یابدیروب بوخان ایلہ بونجہ دکا کیبی
 کلوب شلک تمدن سیرین ایتدی حلیہ انہا
 ملوک ہندہ مخصوص یرانشای بلاد ایتک
 شہ دہرک وزیری آنلرہ اولدی عدیل اما

بوکونه مختصر برقریه بی شهر عظیم ایتدی
موفقدر همیشه خیره اول دستور سدر آرا
درونده نه کیم بنیاد اولدی دلنشین اولدی
ولکین پک یرینه دوشدی بومأوای مستثنا
کورنلر دیدیلر منقود ایله تاریخی راشد
بوخان بوچارشو نوشهری آباد ایلدی حقا

۱۱۴۲

۱۵ ذی الحجہ سنه ۱۱۴۲

ابراهیم پاشا، بوخاندن باشقه، قادین خاننده برده حمام یاپدیردی. (نوشهر) ده کی
اسکی حمامده قادینلر، آشاغیده چارشی یاننده کی حمامده ده ارککلریقانا جقلردی.
ابراهیم پاشانک یوقاری محلهده برجامعی واردی. بوجامعک قبه سی ایله مناره سنک
کلاهنه قورشون دوشه نمه مشدی. بونلرک «چندان لطافتی اولمادیغی خبر ویرلمکین»،
قبه و مناره کلاهنه قورشون دوشه نمه سی، حتی ایکیسنک ده اوزرینه یالیزلی علملر
قونولماسی امر اولوندی (ربیع الاول ۱۱۴۰). کذا نوشهر قلعه سنه تعیین اولنان
یکرمی نفر مستحفظ ایچونده قلعه ایچنده اولر یاپیلیمی توصیه ایدلدی.
نهایت محمد بکک اوی ده بیتدی. اؤک انشاسی ایچون اوکجه دن سکزیوک طقوز
بیک آچه یعنی یدی بیک درت یوز طقسان بش غروش و سکسان آچه کشف
ایدلمشدی: آلتی بیک غروشون فضلده صرف ایدلمه سی امر اولوندی. ابراهیم
پاشانک نوشهرده وکیلی یکن محمد بکدی، حتی بوتون اوقافده او متولی تعیین
اولونمشدی (۱۱۴۱).

صره، نوشهر نفوسنک آرتدیرلماسنه و اهاالیسنک استراحتنی تأمینه کلدی. (نوشهر) ده
بدایتده اپی اهاالی کلدی، هپسی ده تحریر دفترلرینه قید اولوندی. ایلك کلنلرک
موجودی بوزاللی کشی قدردی. قره نصوح اسمنده بری، بونلره زورلق چیقاردی.
کلنلردن آچه و حیوان ایسته دی. استانبوله شکایت ایدلدی. حتی نصوح بردها
بوکی احواله جرأت ایده جک اولورسه، کندیسنک (قونیه) ده قلعه بند ایدیله جکی
اخطار اولوندی. (نوشهر) نفوسنک آزالماسی ایچون هیچ برکیمسه نک حرمنی
استانبوله کوندرمه سی اصول صیراسنه کیردی (۱۱۴۰). خارجدن (قیصری) به
کلن زنکینلر هب (نوشهر) ه نقل ایدلدی. کلن اهاالی به اولر یاپدیرلدی، کراسته لر
ویرلدی. جامعه لازم اولان کیرچلر (اوروم دیکن) قریه سننده کی مالو عشرتینه

طاشتېدىرلدى. كېرەچك ھربىطمانى ايكيشمىر آچقە ايدى. كېرەچى بشىر بوز دودە ايله
بش آلتى نوبت طاشيورلردى. بووظيفە او جوارده اوطوران پهلوانلر ، عجم تركانى ،
قوج بك اوغلى عشيرتلىرى دە يارديم ايدىيورلردى.

نوشهر جوارنده بر چوق عشيرتلىر واردى. بو جاعتلىك بللى باشلى اويماقلىرى
شونلردى : بوينى اينجولو ، سالارلۇك كير ، سالارلۇك صغير ، دانشمندلو ، دومانلو ،
ھركلو ، قورصولو ، قولاقلو ، صارصيلو ، صوقلو ، جبەلو ، كورد مھمادلو ،
كوتوكلو ، حاجى اولو ، قرەجە كورولو . حاجى احمدلو جماعتى دە بورالردە سا كندى .
نوشهر جوارنده (ايوب ايلي) قضا سنده اوطوران بوينى اينجولو جماعتك نوشهرده
اوطوردلماسى تنسب ايدلدى . ايجلرندە « اوقور ويازار وحاج الحرمين واهل حرف
وذى قدرت كمنه وافر » دى . بونلر نوشهرە كلە جكلردى ؛ فقط طوارلرى ايچون
مرط لازمى . بونك اوزرينە آقمرى سنجاعنده ايوب ايلي قضا سنده ، سمانلۇ
كبير قضا سنده « شنلكى وموجود رعائيسى اولميان قريه لر » زراعتكاه واوتلاق
تخصيص ايدلدى (۱۱۴۰). بو جاعتلردن پاره طوپلامق ايچون نوشهر اھالىسندن
حاجى على آغا متسلم تعيين اولوندى .

نوشهرە كلن اھالى ، چيقدقلىرى قريه لردە كى ماللىرىنى صا تيورلردى ، بو ايسە
ممنوعدى . ابراهيم پاشا بونى دە تأمين ايتدى ، بو كيلىرك ماللىرىنى صا تمارينه ممانعت
ايدلمەسى حقندە امرلر يازدىردى . بوينى اينجولو عشيرتسندن نوشهرە سكرىوزخانه كلدى .
بو اھالى بھمە حال باغلرە محتاجلردى ؛ بونى استانبولە يازدىلر . ابراهيم پاشا بونك دە
چارەسنى بولدىردى . (اوركوب) يولندە (كورە) حدودينه قدر اولان يرلرك
ميشەلرني قيردىردى . طوپراغنى قازدىردى . « مجدداً باغ يايىلماسى ايچون وقف
شريف طرفندن ھركە استدوكى قدر ير » ويردىردى ، اللرينە دە تمسك وپردى .
دھا باغ یرى اقتضا ايدرسە ، « قورت درەسى باشندن (اوج حصار) سنورينه
قدر اولان دوز يرلرك دە باغلرە تخصيص » اولونماسنى امر ايتدى (۱۱۴۰) .

(نوشهر) اھالىسنىك مطالبى بردرلو تيموردى . اھالى اودون سزاقندن دە شكایت
ايتدىلر . (نوشهر) قربندە واقع (ارطاش) طاغنىك اودونى كاملاً نوشهر اھالىسنە
تخصيص اولوندى وبونك ايچون اوزون بر امر كوندردى ، بو امر دە : « اطراف
وقرا اھالىلرندن فردواحدە خصوصاً ار كوب سكاني سالف الذكر طاغدن اودون

و کونوک قطع ایلمکدن منع کلی ایله منع و دفع و جمله یه تنبیه « ایدلمسی یازیلیدی .
 « متنبه اولیوب بوندن صکره دخی محل مذکورده اولان اودون و کونوکی قطع
 ایدر اولور ایسه یدلرنده بولنان دوه وسایر دواب و مواشیلرین میریچون » ضبط
 اولوناجنی ده ایلری سورولمشدی (۱) .

ابراهیم پاشا، حیاتنک صوکنه قدر، نوشهرله مشغول اولدی . آی کچمیوردی که،
 دیواندن وزیر اعظم و داماد مکرمک « لمرضاة الله تعالی » انشا و بنا ایتدیردیکی
 جامع شریفه لازم اولان طاش و کیرهچ ایچون حکملمر یازیلدین . نهایت ۱۱۴۳
 عصبانی بو فعالیته خاتمه ویردی . احمد ثالث وزیر اعظمی وطنی جدآ احیا
 ایتدی . بونکه برابر قومشو قریه لک، وبالخاصه اورکوبک شرفنی آزالتمکدن و خلقنی
 مشکلاته اوغرا تمکدن ده خالی قالمادی . واقعا اورکوب اهاالیسنی ظریف چشمه لرله
 صویه قاندردی . عین زمانده ، اللرنده کی امتیازلری ، قریه لرینی وقاضیلرینی آلارق
 غبطه لرینی تحریک ایتمکدن ده کری دورمادی .

بونکه برابر ابراهیم پاشا ، عصرلردن بری دیوشیرمه لردن ترکب ایدن وزیر
 اعظملمر اراسنده علم و عرفانه خدمت ایدن بروزیر اولدوغی کی ، وطنی احیا ایچون
 آناطولوده باشلی باشنه برشهر تأسیسنه موفق اولان تورک اوغلی تورک ، ذوق سلیم
 صاحبی ، قدرشناس بروزیر اعظمدر .

احمد رفیق

بو یوک آطه

(۱) خزینة اوراق ، مهمه دفتری ، نومرو ۱۳۴ ، ص ۲۱۳ .